

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

ŞOFETİM • ד'טפּש

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צט

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

Tevazuun Büyüklüğü

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbiacks.org/covenant-conversation/shoftim/greatness-of-humility/>

Tora bu hafta krallardan bahsetmekte ve antik çağda bir kralın etkisinde kaldığı baştan çıkarıcı üç etkenden bahsetmektedir. Bir kral, demektir Tora, çok sayıda at veya çok kadın veya çok servet edinmemesi gerekir. Asırlar sonrasında Kral Şelomo bu tuzakların her üçüne de düşmüştür. Tora bunun ardından, her Yisrael kralının bir Sefer Tora yazması ve onu sürekli olarak yanında taşıması konusundaki emri verir: "Bu sayede Tanrı'sı A-Şem'den çekinmeyi öğrenecek, bu Tora'nın tüm sözlerini ve bu hükümleri gözetip uygulayacaktır ki kendisini halkından üstün görmesin ve emirden sağa veya sola sapmasın" (Devarim 17:19-20).

Eğer hepimizin onurlandırmakla yükümlü olduğu bir krala bile, mütevazı olması emrediliyorsa – "kendisini halkından üstün görmesin" – geri kalanlarımız için de bu tabii ki kat kat doğrudur. Bu, Yahudiliğin maneviyat tarihinde meydana getirdiği gerçek devrimlerden biridir. Antik dünyada bir kralın alçakgönüllü olması gerektiği fikri, o dönemde insanlara gülünç gelirdi. Bugün bile, Mezopotamya ve Mısır harabe ve kalıntılarında, antik dönem hükümdarları tarafından, kendi onurlarına oluşturulmuş olan neredeyse sonu gelmez bir gösteriş projeleri dizisine tanık olmaktayız. Abu Simbel'deki tapınağın önünde II. Ramses'in kendisine ait dört ve Kraliçe Nefertiti'ye ait iki heykel vardı. Bu heykeller, yaklaşık 10 metre yükseklikleriyle, Lincoln'un Washington'daki heykelinin neredeyse iki katı boyundaydı.

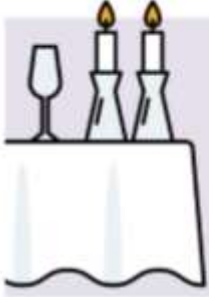
Bu, maneviyatın bizim hareket etme, hissetme ve düşünme şeklimiz üzerinde nasıl fark yarattığının açık bir örneğidir. **Huzurunda durduğumuz bir Tanrı'nın var olduğuna inanmak, dünyamızın merkezi olmadığımız anlamına gelir. Bu merkez Tanrı'dır.**

"Ben toz ve külden ibaretim" demişti inancın babası Avraam. "Ben kimim ki?" demişti peygamberlerin en büyüğü Moşe. Ama işte; Avraam, tam da kendisini toz ve külden ibaret olarak tanımladığı anda, Tanrı'nın, Sedom ve diğer ova şehirlerini cezalandırma düşüncesinin ne kadar adil

olduğunu sorgulamıştı. İnsanların en alçakgönüllüsü olan Moşe'yi Tanrı'ya halkı affetmesi için ısrar eden ve aksi takdirde "Yazmış olduğun kitabından beni sil" (Şemot 32:32) diyen. Alçakgönüllülüklerine rağmen, bunlar, insanlığın ezelden beri üretmiş olduğu en cüretkâr insanlardı.

İbranicede iki sözcük arasında temel bir fark vardır: *anava*, "tevazu"; ve *şiflut*, "kendini alçaltma". Bunlar birbirinden o kadar farklıdır ki Rambam, tevazuu, *şiflut* ile gurur arasındaki orta yol olarak tanımlamıştır. Tevazu düşük özsaygı değildir. O *şifluttur*. Tevazu, kendi değerini tanıyan ve bu konuda başkalarının onayına ihtiyaç duymayacak kadar kendinizi güvende hissediyor olduğunuz anlamına gelir. Mütevazı olmak, başkalarından daha akıllı, daha zeki, daha yetenekli veya daha başarılı olduğunuzu göstermek suretiyle kendinizi kanıtlamak zorunda hissetmemek demektir. Kendinizi hâlâ güvende hissedebilirsiniz, zira Tanrı'nın sevgisiyle yaşamakta olduğunuzu bilmektesiniz. Siz kendinize inanmadığınız zaman bile O size inanmaktadır. **Kendinizi başkalarıyla kıyaslamaya ihtiyacınız yoktur. Sizin kendi göreviniz vardır, onların kendi görevleri vardır ve bu da sizi rekabete değil, işbirliğine sevk eder.** Tevazu, başka insanları görebilmekte ve onları, oldukları şekilde takdir etmekte olduğunuz anlamına gelir. Kendinizden eminken başkalarına değer verebilirsiniz. Kimliğinizden güven duyduğunuz zaman, sizin gibi olmayan insanları takdir edebilirsiniz.

Egoyu evrenimizin merkezine yerleştirdiğimiz zaman, sonunda herkesi ve her şeyi kendi amaçlarımız için birer araca dönüştürürüz. Bu onları küçültür; ve o da bizi küçültür. **Tevazu, 'ben'den büyük olanın ışığında yaşamak demektir. Tanrı hayatlarımızın merkezinde olduğu zaman, kendimizi yaratılışın ihtişamına ve diğer insanların güzelliğine açarız. Ego ne kadar küçük olursa, dünyamızın yarıcağı da o kadar büyük olur.**

Şabat Sofrasında

1. Bir kralın (ve belki de herhangi bir türden bir liderin) kendisine bir Sefer Tora yazma kanununa neden ihtiyacı vardır?
  2. Neden aşırı tevazuun *şifluta* (kendini alçaltma) yol açma tehlikesi vardır? Bunu nasıl bertaraf edebiliriz?
  3. Tanrı'yı hayatlarımızın merkezine yerleştirmek, alçakgönüllülüğü elde etmemize nasıl olanak sağlar?
-

Mesele Ben Değilim

Rabi Josh Spinner

Yıllar önce büyük *posek* (*alaha* otoritesi) ve öğretmen Rabi David Feinstein'le (z.ts.l.) görüşmeye gitmiştim. Kendimi, Avrupa'daki genç Yahudileri Tora'ya yaklaştırmaya adanmış bir hayata hazırlamayı hedefliyordum ve bu nedenle onun *yeşivasında* öğrenim görmeyi umuyordum. Rabi Feinstein'in çok önemli biri olduğunun ve kendi hikâyemi anlatmak için onun kıymetli vaktini almak üzere olduğumun bilinciyle, bu görüşme konusunda oldukça tedirgindim.

Bir saati aşkın bir sürenin ardından, sıra dışı ölçüde konuşkan biriyle görüşmüş olduğuma kani bir halde Rabi Feinstein'in ofisinden çıktım. Görünüşte ikili çıkarlara hizmet eden sayısız konuyu tartışmıştık. Kendimi mutlu ve tamamen rahat hissediyordum; ama yine de, konuşmayı bu kadar seven bir Başkanı olan bir *yeşivada*, öğrenim için yeteri kadar vaktim olup olmayacağını da merak etmiyordum.

Fakat endişeye hiç yer olmadığını çok çabuk anladım. Rabi Feinstein aslında pek az konuşan biriydi. Onunla yaptığımız ilk sohbet, sonrakilere nazaran açık ara en uzun olanıydı. O ilk gün benimle uzun uzadıya konuşmuştu, çünkü o gün benim ihtiyaç duyduğum şey buydu. Ve onun davranışını belirleyen de benim bu ihtiyacım olmuştu. Tıpkı Lubaviçer Rebbe'nin Rabi Sacks'la olan ilk görüşmesinde olduğu gibi, Rabi Feinstein'in tevazuu da davranışından yansiyordu.

Rabi Sacks Baş Haham olduktan sonra, onu çok farklı ortamlarda birkaç vesileyle gözlemlene fırsatım olmuştu: halka açık dersler, grup tartışmaları, toplantılar ve akşam yemekleri. Rabi Sacks, etkili duruşuyla bu ortamların her birinde baskın olmayı başarabilecek biriydi. Ve birçok kez bu olmuştu da. Ama bana sanki, varlığının kuvvetini, bir ışık düğmesi misali, istediği zaman açıp kapatma kabiliyetine sahipmiş gibi görünüyordu. Gerektiği zaman açıyordu. Ve gerekmediği zaman da kapatıyordu. Bu, Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısında yer alan mesajla da mükemmel bir uyum içindedir. Onun sözleriyle, "Tevazu, benliğin dışı dönmüş halidir." "Mesele ben değilim" anlayışına varmış olmaktadır.

Hitabet kabiliyeti ve düşünce berraklığı sayesinde neredeyse her ortamda baskın olabilecek bir insanın, bu gücün etkisine hiçbir zaman teslim olmaması son derece enderdir. Ama Rabi Sacks sanki buna hiç ihtiyaç duymuyor gibi görünüyordu. Konuşuyor olmasının sebebi konuşmak istemesi değildi. Bir odayı büyülemesinin sebebi, bunun ona kendisini iyi hissettiriyor olması değildi. Bunları yapıyordu, çünkü iletilmesi gereken bir mesaj, paylaşılması gereken bir düşünce, yapılması gereken bir *Kiduş A-Şem* vardı. Bu gerçek tevazu idi; ve gerçek büyüklük.

- Rabi Josh Spinner, Ronald S. Lauder Foundation Başkan Vekili ve CEO'sudur.

A CLOSER LOOK

- Rabi Spinner şimdi Rabi Sacks'tan öğrenmiş olduğu daha derin fikirlerden bazılarını paylaşıyor.

Sizce bu haftaki yazıdaki en önemli fikir hangisi?

Bu hafta Rabi Sacks, her birimizin dünyasının merkezini neyin oluşturduğunu incelememiz için bize meydan okumaktadır. Eğer kendi önemimiz hakkında çok takıntılıysak, başımız derttedir. Benliğimizin ötesine bakabildiğimiz zaman, amaç ve etkiye giden yol çok daha açık hale gelir.

Dahası, mütevazı bir konuşmacıyı dinlemek, mütevazı bir öğretmenden öğrenmek ve mütevazı bir lideri takip etmek çok daha kolaydır. Bu anlamda, Tanrı'yı dünyamızın merkezine yerleştirmek ve bu şekilde kendimizi o merkezin dışına çıkarmak, kendimize yapacağımız çok muazzam bir iyilik olacaktır. Bunu neden yapmalıyız?

Gereğinden sık bir şekilde, Tanrı'nın neler sunduğundan çok, neler talep ettiğine odaklanırsak. Tevazua dair, yani kişinin, yaşamını, kendi şahsının dışındaki bir şeyle ilgili görmesine dair bu fikir, hayatı Tanrı ile birlikte yaşamının pratikteki muazzam faydası üzerinde düşünmek için büyük bir fırsat sunmaktadır.

Rabi Sacks'ın dünya görüşünüz üzerinde nasıl bir etkisi oldu?

TORAH TRIVIA

Soru: Bu haftaki *perashamızın* isminde özel olan ne vardır ve bunu özel yapan nedir?

Cevap: Şofetim, Tora'nın, Tanah'ın Neviim (Peygamberler) bölümündeki bir kitapla aynı ismi taşıyan tek *perasha*sıdır.

Çok geniş ve çeşitli bilgilere sahip olması ve ifade berraklığı sayesinde, Rabi Sacks bize, farklı disiplinler, gelenekler ve bakış açıları olabileceğini, ama yalnızca tek bir dünya, insani gayretin sadece tek bir arenasını olduğunu hatırlatmıştır. Bu arenayı en iyi nasıl anlayabileceğimizi, yapılandırabileceğimizi ve kullanabileceğimizi çözmek, bu yüzden, çağlar boyunca sayısız insanın katkıda bulunduğu bir çaba olagelmiştir. Dolayısıyla, bu katkıları, Rabi Sacks'ın haftalık *peraşa* yazılarıyla neredeyse sihirli bir şekilde yaptığı gibi bir arada örgülemek, derin bir önem taşıyan ve istek uyandıran bir kabiliyettir.

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.